

**Vlaamse Toezichtcommissie voor de verwerking van
persoonsgegevens**

Advies wetgeving VTC nr. 2024/049 van 21 mei 2024

over

tekst	Ontwerp van besluit
van	van de Vlaamse Regering
titel	tot wijziging van diverse bepalingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 28 september 2018 houdende het terugkommoment in het kader van de rijopleiding categorie B
roepnaam	(wijzigingsbesluit terugkommoment rijopleiding categorie B)
datum	zoals principieel goedgekeurd op 26 april 2024
trefwoorden	Terugkommoment rijopleiding; bewaartermijnen

De Vlaamse Toezichtcommissie (hierna "de VTC");

Gelet op het decreet van 18 juli 2008 betreffende het elektronische bestuurlijke gegevensverkeer (hierna: "het e-govdecreet") inzonderheid artikel 10/4, §1;

Gelet op de Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Richtlijn 95/46/EG (hierna AVG), inzonderheid artikel 36, 4, artikel 57, 1, c) en artikel 58, 3;

Gelet op de wet van 30 juli 2018 betreffende de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens (hierna "WVG");

Gelet op het verzoek om advies van mevrouw Lydia Peeters, Vlaams minister van Mobiliteit en Openbare Werken van 29 april 2024, ontvangen door de VTC op 29 april 2024;

Gelet op de behandeling op de zitting van 21 mei 2024;

Brengt op 21 mei 2024 het volgend advies uit:

I. VOORWERP VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. De Vlaamse minister bevoegd voor Mobiliteit (hierna "de adviesvrager") verzocht om het advies van de Vlaamse Toezichtcommissie (hierna "VTC") over een ontwerp van besluit *tot wijziging van diverse bepalingen van het besluit van de Vlaamse Regering van 28 september 2018 houdende het terugkommoment in het kader van de rijopleiding categorie B* (hierna "het Ontwerp") zonder aanduiding van specifieke artikelen.

2. Aangezien de adviesbevoegdheid van de VTC op grond van artikel 10/4, § 1 van het e-govdecreet betrekking heeft op de verwerkingen van persoonsgegevens, is haar adviesverlening hiertoe beperkt.

Context

3. Sinds 1 januari 2019 zijn bestuurders verplicht om 6 tot 9 maanden na afgifte van hun rijbewijs B een terugkommoment te volgen. Vier jaar na de eerste sessie, die in februari 2019 plaatsvond, werd het terugkommoment geëvalueerd.
4. Op basis van deze evaluatie werden de nodige wijzigingen in kaart gebracht. Het Ontwerp beoogt vooral praktische wijzigingen aan het terugkommoment aan te brengen. Deze komen voort uit ervaringen van erkende instellingen in combinatie met vaststellingen van het departement MOW in het kader van zowel reguliere inspectie als de evaluatie.
5. Het gaat om de volgende wijzigingen:
- het minimumaantal deelnemers wordt verlaagd van zes naar vier;
 - er zal per onderdeel (kennismaking, praktijk, groepsgesprek) een minimale duur worden bepaald in plaats van een vaste duur;
 - een communicatiesysteem zal enkel nog verplicht zijn wanneer er geen lesgever in het voertuig zit.
 - dubbele bediening zal worden toegelaten. Enkel de lesgever mag op de passagiersstoel vooraan plaatsnemen indien het voertuig dubbele bediening heeft;
 - elke instelling zal verplicht over één handgeschakeld en één automatisch geschakeld voertuig moeten beschikken. Dit laatste mag een elektrisch voertuig zijn;
 - de verplichting om het terrein te allen tijde vrij van bladeren of steenslag te houden wordt geschrapt;
 - het zal niet langer verplicht zijn om over een vaste lichtinstallatie te beschikken. De instellingen blijven uiteraard verantwoordelijk voor het veilig uitvoeren van de oefeningen. Indien deze in het donker uitgevoerd worden, moet verlichting voorzien zijn;
 - er zal minstens één voertuig per zes deelnemers voorzien moeten worden in plaats van één per drie deelnemers.
 - Er wordt een grond voor uitstel toegevoegd, namelijk het overlijden van een familielid.
6. De volgende bepalingen van het Ontwerp hebben betrekking op de verwerking van persoonsgegevens:

Art. 3.

Artikel 6 van hetzelfde besluit¹ wordt vervangen door wat volgt:

“Art. 6. §1. Iedere deelnemer volgt het terugkommoment op zijn vroegst zes en uiterlijk negen maanden nadat hij het rijbewijs B heeft behaald.

§2. De toezichthouder kan uitstel toekennen aan de deelnemer om te voldoen aan de verplichting van het volgen van het terugkommoment binnen de tijdsperiode, vermeld in paragraaf 1, in de volgende gevallen:

- 1° de deelnemer bevindt zich om medische redenen in de onmogelijkheid om het terugkommoment binnen de tijdsperiode, vermeld in paragraaf 1, te volgen. Dat wordt door een behandelend arts verklaard in een attest waarvan de minister het model bepaalt;*
- 2° de deelnemer bevindt zich ten gevolge van een rechterlijke maatregel in een toestand van vrijheidsbeneming en is in de onmogelijkheid om het terugkommoment binnen de tijdsperiode, vermeld in paragraaf 1, te volgen. Die toestand wordt door de directie van de inrichting waar de betrokkene zich bevindt, bevestigd in een attest waarvan de minister het model bepaalt;*
- 3° de deelnemer verblijft om beroeps- of dienstredenen in het buitenland en bevindt zich in de onmogelijkheid om het terugkommoment binnen de tijdsperiode, vermeld in paragraaf 1, te volgen. Die onmogelijkheid*

¹ het besluit van de Vlaamse Regering van 28 september 2018 houdende het terugkommoment in het kader van de rijopleiding categorie B

wordt door de militaire of burgerlijke overheid of door de werkgever onder wie de werknemer ressorteert, bevestigd in een attest waarvan de minister het model bepaalt;

- 4° *de deelnemer verblijft om studieredenen in het buitenland en bevindt zich in de onmogelijkheid om het terugkommoment binnen de tijdspanne, vermeld in paragraaf 1, te volgen. Die onmogelijkheid wordt door de directie van de instelling waar hij studeert, bevestigd in een attest waarvan de minister het model bepaalt;*
- 5° *de deelnemer bevindt zich in de onmogelijkheid om het terugkommoment waarvoor hij was ingeschreven, te volgen wegens het overlijden van een van de volgende personen:*
- a) *de echtgenoot of de samenwonende partner van de deelnemer;*
 - b) *de kinderen of de pleegkinderen van de deelnemer, van de echtgenoot van de deelnemer of van de samenwonende partner van de deelnemer;*
 - c) *de ouders, de stiefouders, de pleegouders of de schoonkinderen van de deelnemer, van de echtgenoot van de deelnemer of van de samenwonende partner van de deelnemer;*
 - d) *de broers, de zussen, de grootouders of de kleinkinderen van de deelnemer, van de echtgenoot van de deelnemer of van de samenwonende partner van de deelnemer.*

De toezichthouder kan in het geval, vermeld in het eerste lid, 5°, uitstel toekennen als voldaan is aan de volgende voorwaarden:

- 1° *het terugkommoment waarvoor de deelnemer was ingeschreven, valt in de periode vanaf de datum van het overlijden tot en met de datum van de uitvaart;*
- 2° *de onmogelijkheid om het terugkommoment te volgen waarvoor de deelnemer was ingeschreven, wordt bevestigd in een attest waarvan de minister het model bepaalt en waaraan de volgende documenten worden toegevoegd:*
- a) *een kopie van het uittreksel of het afschrift van de akte van overlijden;*
 - b) *een bewijs van de datum van de uitvaart;*
 - c) *een bewijs van de inschrijving voor het terugkommoment.*

§3. De attesten, vermeld in paragraaf 2, bevatten de volgende gegevens van de deelnemer:

- 1° *de naam, de voornaam, het rijksregisternummer, het telefoonnummer en het e-mailadres;*
- 2° *in voorkomend geval, de datum van de afspraak om het terugkommoment te volgen en de naam van de instelling;*
- 3° *de verklaring van de deelnemer dat het terugkommoment niet kan worden gevolgd met de verwijzing naar de reden en het verzoek om uitstel;*
- 4° *de datum waarop de deelnemer het attest heeft ingevuld;*
- 5° *de handtekening.*

Naast de gegevens, vermeld in het eerste lid, bevatten de attesten, vermeld in paragraaf 2, naargelang het geval, ook de volgende gegevens:

- 1° *het attest, vermeld in paragraaf 2, eerste lid, 1°:*
- a) *de naam, de voornaam, het RIZIV-nummer en het e-mailadres van de behandelende arts;*
 - b) *het adres van de praktijk van de behandelende arts;*
 - c) *de begindatum en de einddatum van de periode waarin de deelnemer om medische redenen het terugkommoment niet kan volgen;*
 - d) *de verklaring van de behandelende arts dat de deelnemer het terugkommoment niet kan volgen om medische redenen tijdens de periode, vermeld in c);*
 - e) *de handtekening en de stempel van de behandelende arts;*
 - f) *de datum waarop de behandelende arts het attest heeft ingevuld;*
- 2° *het attest, vermeld in paragraaf 2, eerste lid, 2°:*
- a) *de naam, het adres en het e-mailadres van de inrichting;*
 - b) *de naam en de voornaam van de directeur van de inrichting;*
 - c) *de begindatum en de einddatum van de periode waarin de deelnemer wegens vrijheidsbeneming het terugkommoment niet kan volgen;*

- d) *de verklaring van de directeur van de inrichting dat de deelnemer het terugkommoment niet kan volgen wegens vrijheidsbeneming tijdens de periode, vermeld in c);*
- e) *de handtekening van de directeur van de inrichting;*
- f) *de datum waarop de directeur van de inrichting het attest heeft ingevuld;*
- 3° *het attest, vermeld in paragraaf 2, eerste lid, 3°:*
 - a) *de naam, het ondernemingsnummer, het adres en het e-mailadres van de militaire overheid, de burgerlijke overheid of de werkgever;*
 - b) *de naam en de voornaam van de directeur of leidinggevende;*
 - c) *de begindatum en de einddatum van de periode waarin de deelnemer wegens de uitoefening van een beroep of dienst in het buitenland het terugkommoment niet kan volgen;*
 - d) *de verklaring van de directeur of de leidinggevende dat de deelnemer het terugkommoment niet kan volgen omdat de deelnemer om beroeps- of dienstredenen in het buitenland verblijft tijdens de periode, vermeld in c);*
 - e) *de handtekening van de directeur of de leidinggevende;*
 - f) *de datum waarop de directeur of de leidinggevende het attest heeft ingevuld;*
- 4° *het attest, vermeld in paragraaf 2, eerste lid, 4°:*
 - a) *de naam, het adres en het e-mailadres van de onderwijsinstelling;*
 - b) *de naam en de voornaam van de directeur of de rector of van zijn gemachtigde;*
 - c) *de begindatum en de einddatum van de periode waarin de deelnemer wegens een studie in het buitenland het terugkommoment niet kan volgen;*
 - d) *de verklaring van de directeur of de rector of van zijn gemachtigde dat de deelnemer het terugkommoment niet kan volgen omdat de deelnemer om studiereden in het buitenland verblijft tijdens de periode, vermeld in c);*
 - e) *de handtekening van de directeur of de rector of van zijn gemachtigde;*
 - f) *de stempel van de onderwijsinstelling;*
 - g) *de datum waarop de directeur, de rector of zijn gemachtigde het attest heeft ingevuld;*
- 5° *het attest, vermeld in paragraaf 2, tweede lid, 2°: de verwantschap tussen de deelnemer en de overledene.*

§4. De deelnemer bezorgt de aanvraag tot uitstel samen met het attest, vermeld in paragraaf 2, eerste lid, 1°, 2°, 3° of 4°, of het attest en de daaraan toegevoegde documenten, vermeld in paragraaf 2, tweede lid, 2°, op elektronische wijze of met een aangetekende brief aan de toezichthouder uiterlijk vijf kalenderdagen na afloop van de termijn waarin de deelnemer het terugkommoment conform paragraaf 1 moet volgen. De postdatum geldt daarbij als bewijs.

De toezichthouder brengt de aanvrager op elektronische wijze of met de post op de hoogte van de beslissing over de aanvraag tot uitstel uiterlijk binnen een maand nadat de deelnemer de aanvraag tot uitstel heeft ingediend.

(...)

II. ONDERZOEK VAN DE ADVIESAANVRAAG

1. Voorafgaande toelichting

7. De VTC stelt vast dat de personen van wie gegevens worden verzameld en uitgewisseld de volgende zijn: de deelnemer, behandelende arts, directeur van de inrichting waar de betrokkene zich bevindt, directeur of leidinggevende van de militaire of burgerlijke overheid of werkgever, rector of directeur van de instelling waar de betrokkene studeert, echtgenoot of de samenwonende partner van de deelnemer; de kinderen of de pleegkinderen van de deelnemer, van de echtgenoot van de deelnemer of van de samenwonende partner van de deelnemer; de ouders, de stiefouders, de pleegouders of de schoonkinderen van de deelnemer, van de echtgenoot van de deelnemer of van de samenwonende partner van de deelnemer; de broers, de zussen, de grootouders of de

kleinkinderen van de deelnemer, van de echtgenoot van de deelnemer of van de samenwonende partner van de deelnemer;

en dat het minstens de volgende gegevens betreft: identificatie- en contactgegevens, medische gegevens, strafrechtelijke gegevens, beroepsgegevens, opleidingsgegevens, verblijfsgegevens.

8. Het betreft informatie over natuurlijke personen met onder meer identificatiegegevens en dus gaat het om de verwerking van informatie over geïdentificeerde natuurlijke personen, zijnde persoonsgegevens zoals bedoeld in de AVG. De VTC gaat daarom na in hoeverre het Ontwerp en de bestaande decreten in lijn liggen met de principes van het gegevensbeschermingsrecht.

2. Kwaliteit van de regelgevende grondslag

9. De wettelijke basis van het Ontwerp is het decreet van 9 maart 2018 *houdende het terugkommoment in het kader van de rijopleiding categorie B*, meer bepaald artikel 4, eerste lid, artikel 5, artikel 6, artikel 6/1, derde lid, artikel 7 en artikel 11/1, derde lid, die luiden als volgt:

Artikel 4.

Binnen een termijn, bepaald door de Vlaamse Regering en uiterlijk twee jaar nadat hij zijn rijbewijs heeft behaald, is de houder van een rijbewijs B ertoe gehouden een terugkommoment te volgen bij een erkende instelling. De Vlaamse Regering bepaalt de voorwaarden en de nadere regels van het terugkommoment.

(...)

Artikel 5.

Elke persoon die het terugkommoment volgt, is een vergoeding verschuldigd. De Vlaamse Regering bepaalt aan wie de vergoeding toekomt en stelt het bedrag en de wijze van inning vast. De Vlaamse Regering kan inzonderheid erin voorzien dat toeslagen verschuldigd zijn wanneer een bestuurder zich laattijdig aanbiedt om het terugkommoment te volgen.

Artikel 6.

De Vlaamse Regering bepaalt de regels voor de toekenning, weigering, verlenging, schorsing en intrekking van de erkenning van de instellingen die het terugkommoment organiseren.

Artikel 6/1.

(...)

De Vlaamse Regering stelt de bedragen van deze retributies alsook de wijze waarop aan de retributie moet worden voldaan, vast.

Artikel 7.

De Vlaamse Regering kan de nadere regels bepalen waaronder subsidies verleend worden aan de erkende instellingen voor de organisatie van het terugkommoment.

Artikel 11/1.

(...)

De Vlaamse Regering bepaalt welke gegevens worden verwerkt, stelt de wijze vast waarop die gegevens worden verwerkt en wijst de verantwoordelijke voor de verwerking aan.

10. Volgende bepalingen zijn relevant voor wat de verwerking van persoonsgegevens betreft (onderlijning VTC):

Artikel 11/1.

Met het oog op de uitvoering van de bevoegdheden en de taken vermeld in of ter uitvoering van dit decreet worden gegevens, inclusief de gegevens, vermeld in artikel 9, lid 1, en 10 van verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van richtlijn 95/46/EG, verwerkt.

Die gegevens worden verwerkt met naleving van de regelgeving op de bescherming van natuurlijke personen met betrekking tot de verwerking van persoonsgegevens.

De Vlaamse Regering bepaalt welke gegevens worden verwerkt, stelt de wijze vast waarop die gegevens worden verwerkt en wijst de verantwoordelijke voor de verwerking aan.

11. Het besluit bevat, ingevolge de delegatie, nog de volgende relevante bepalingen:

HOOFDSTUK IX/1. Verwerking van gegevens

Artikel 55/3.

De gegevensbank van het bestuur² bevat de volgende gegevens:

- 1° de gegevens, vermeld in artikel 22, eerste lid, en artikel 23;*
- 2° de gegevens, vermeld in artikel 43, derde lid;*
- 3° de gegevens, vermeld in artikel 55/4;*
- 4° de gegevens, vermeld in artikel 55/5;*
- 5° de gegevens, vermeld in artikel 55/6;*
- 6° de gegevens, vermeld in artikel 55/7;*
- 7° van iedere deelnemer de begin- en einddatum van de termijn, vermeld in artikel 6, eerste of tweede lid;*
- 8° in voorkomend geval, de gegevens, vermeld in artikel 55/8;*
- 9° in voorkomend geval, de gegevens, vermeld in artikel 55/9;*
- 10° in voorkomend geval, de gegevens, vermeld in artikel 55/10;*
- 11° in voorkomend geval, de gegevens, vermeld in artikel 55/11.*

Het bestuur is de verwerkingsverantwoordelijke als vermeld in artikel 4, 7), van de algemene verordening gegevensbescherming.

Artikel 55/4.

Van iedere deelnemer worden de volgende gegevens uit de kruispuntbank van de rijbewijzen verzameld:

- 1° het rijksregisternummer;*
- 2° de plaats van afgifte van het voorlopig rijbewijs B en van het rijbewijs B;*
- 3° de datum van afgifte van het voorlopig rijbewijs B en van het rijbewijs B;*
- 4° in geval van toepassing van artikel 5/1, § 2, van het koninklijk besluit van 10 juli 2006 betreffende het rijbewijs voor voertuigen van categorie B: de datum van omwisseling van het voorlopig rijbewijs B;*
- 5° het soort voorlopig rijbewijs B;*
- 6° de aanwezigheid op het rijbewijs van de codes 10 tot en met 43 en de code 50, vermeld in bijlage 7 bij het koninklijk besluit van 23 maart 1998 betreffende het rijbewijs.*

Artikel 55/5.

Van iedere deelnemer worden de volgende gegevens uit het Rijksregister verzameld:

- 1° het rijksregisternummer;*
- 2° de naam en voornamen;*

² het departement, vermeld in artikel 28, § 1, van het besluit van de Vlaamse Regering van 3 juni 2005 met betrekking tot de organisatie van de Vlaamse administratie;

- 3° de hoofdverblijfplaats;
- 4° de datum van het overlijden.

Artikel 55/6.

Van iedere lesgever worden de volgende gegevens verzameld:

- 1° het rijksregisternummer;
- 2° de naam en voornamen;
- 3° het adres;
- 4° het e-mailadres;
- 5° een kopie van het rijbewijs;
- 6° de documenten waaruit blijkt dat de voorwaarden, vermeld in artikel 39, 1°, 2° en 3°, en artikel 40, vervuld zijn of de documenten waaruit blijkt dat de voorwaarden, vermeld in artikel 39, 1°, 2° en 3°, en artikel 41, vervuld zijn;
- 7° een bewijs van de erkenning als vermeld in artikel 42, negende lid.

Artikel 55/7.

Van iedere instelling worden de volgende gegevens verzameld:

- 1° het ondernemingsnummer;
- 2° het IBAN-rekeningnummer en de BIC-code;
- 3° de naam;
- 4° het adres van de instelling, het oefenterrein en de lokalen;
- 5° het e-mailadres;
- 6° de website;
- 7° de naam en voornamen van de verantwoordelijke;
- 8° het rijksregisternummer van de verantwoordelijke;
- 9° het telefoonnummer en het e-mailadres van de verantwoordelijke;
- 10° de documenten, vermeld in artikel 26, tweede lid.

Artikel 55/8.

Als conform artikel 6, vijfde lid, een uitstel wordt aangevraagd, worden van de deelnemer de volgende gegevens verzameld:

- 1° de postdatum van de aanvraag tot uitstel;
- 2° de aangehaalde reden voor de aanvraag tot uitstel;
- 3° conform artikel 6, vierde lid, de datum vanaf wanneer de onmogelijkheid om het terugkommoment te volgen start en de datum vanaf wanneer die onmogelijkheid ophoudt;
- 4° de datum van de beslissing over de aanvraag tot uitstel;
- 5° de beslissing over de aanvraag tot uitstel;
- 6° de begin- en einddatum van de termijn waarin de deelnemer het terugkommoment moet volgen als een uitstel wordt toegestaan.

Artikel 55/9.

Als conform artikel 10, § 2, eerste lid, van het decreet van 9 maart 2018 een aanmaning wordt verstuurd, worden van de deelnemer de volgende gegevens verzameld:

- 1° de datum waarop de aanmaning is verstuurd;
- 2° de begin- en einddatum van de termijn waarin de deelnemer het terugkommoment alsnog kan volgen nadat de aanmaning is verstuurd.

Artikel 55/10.

Als conform artikel 10, § 3, eerste lid, van het decreet van 9 maart 2018, een proces-verbaal wordt opgesteld, worden de volgende gegevens verwerkt:

- 1° de datum van de inbreuk;
- 2° de bevoegde procureur des Konings;
- 3° het nummer van het proces-verbaal;
- 4° de datum waarop het proces-verbaal is verzonden aan de procureur des Konings;
- 5° de datum waarop de kopie van het proces-verbaal is verzonden aan de handhavingsinstantie;
- 6° de datum waarop conform artikel 10, § 4, eerste lid, van het decreet van 9 maart 2018 de beslissing van de

*procureur des Konings is ontvangen door de handhavingsinstantie, vermeld in artikel 55;
7° de beslissing van de procureur des Konings om al dan niet strafvervolgning in te stellen.*

Artikel 55/11.

In het kader van de bestuurlijke beboetingsprocedure, vermeld in artikel 11, § 1, van het decreet van 9 maart 2018, worden de volgende gegevens verwerkt:

- 1° de datum waarop de vermoedelijke overtreder op de hoogte is gebracht van het voornemen om een bestuurlijke geldboete op te leggen;*
- 2° de datum waarop de vermoedelijke overtreder een schriftelijk verweer heeft ingediend;*
- 3° de datum waarop beslist is om al dan niet een bestuurlijke geldboete op te leggen;*
- 4° de beslissing om al dan niet een bestuurlijke geldboete op te leggen;*
- 5° de datum waarop de vermoedelijke overtreder op de hoogte is gebracht van de beslissing;*
- 6° de datum waarop de vermoedelijke overtreder juridische beroep heeft ingesteld bij de politierechtbank, de datum van de uitspraak van die rechtbank en het beschikkend gedeelte van het vonnis;*
- 7° het bedrag van de te innen bestuurlijke geldboete;*
- 8° de datum waarop de bestuurlijke geldboete is betaald.*

Artikel 55/12.

De gegevens worden verzameld en verwerkt voor:

- 1° de handhaving, vermeld in hoofdstuk 5 van het decreet van 9 maart 2018;*
- 2° de controle, vermeld in artikel 32, tweede lid, van dit besluit;*
- 3° de controle in het kader van hoofdstuk 7 van dit besluit;*
- 4° de opmaak van algemene en naamloze statistieken door het bestuur met het oog op onderzoek en evaluatie van de beleidsmaatregel.*

De gegevens, vermeld in artikel 55/3, eerste lid, 1°, 3°, 4°, 7°, 8° en 9°, worden verzameld en verwerkt voor de doeleinden, vermeld in het eerste lid.

De gegevens, vermeld in artikel 55/3, eerste lid, 2°, 5° en 6°, worden verzameld en verwerkt voor de doeleinden, vermeld in het eerste lid, 2°, 3° en 4°.

De gegevens, vermeld in artikel 55/3, eerste lid, 10° en 11°, worden verzameld en verwerkt voor de doeleinden, vermeld in het eerste lid, 1° en 4°.

De gegevens, die verzameld en verwerkt worden voor het doeleinde vermeld in het eerste lid, 4° worden geanonimiseerd.

Artikel 55/13.

De gegevens, vermeld in artikel 55/3, eerste lid, 1°, 3°, 4° en 7° tot en met 11°, worden voor vijf jaar in de gegevensbank bijgehouden.

De gegevens, vermeld in artikel 55/3, eerste lid, 2°, 5° en 6°, worden bijgehouden zolang de erkenning van de instelling of de lesgever behouden blijft.

12. Het komt de stellers van het Ontwerp toe om erover te waken dat – en dit ook voor de bestaande wet- en regelgeving – elke verwerking die in onderhavige context zal plaatsvinden een rechtvaardigingsgrond vindt in artikel 6 AVG.
13. Het Ontwerp of de nota aan de Vlaamse Regering vermelden niet expliciet op grond van welke rechtvaardigingsgrond in de AVG de verwerking van persoonsgegevens zal plaatsvinden. De VTC gaat er van uit dat de gegevens verwerkt worden op basis van de rechtvaardigingsgrond “taak van algemeen belang”, waar het dossierbeheer betreft. De VTC beveelt aan om dit toe te voegen aan het Ontwerp of de nota.
14. Een loutere verwijzing naar de tekst van de AVG volstaat niet. Wat de verwijzing naar punt e) betreft, moet verduidelijkt worden van welke taak van algemeen belang of openbaar gezag bedoeld wordt.

15. De VTC wenst in herinnering te brengen dat elke overheidsinmenging in de bescherming van de persoonlijke levenssfeer zoals gewaarborgd door artikel 8 van het EVRM³, artikel 7 van het Handvest van de Grondrechten van de Europese Unie samengelezen met artikel 52.1 van het Handvest en artikel 22 van de Grondwet moet worden voorgeschreven in een 'voldoende precieze wettelijke bepaling' die beantwoordt aan een dwingende maatschappelijke behoefte en evenredig is met de nagestreefde doelstelling. In een dergelijke precieze wettelijke bepaling moeten de essentiële elementen⁴ van de met de overheidsinmenging gepaard gaande verwerkingen van persoonsgegevens omschreven zijn.⁵
16. Voor verwerkingen op basis van artikel 6, lid 1, e) AVG⁶, die niet zozeer betrekking hebben op het privé-leven, maar eerder enkel op de bescherming van persoonsgegevens, moet het doeleinde voldoende duidelijk blijken uit de taak van algemeen belang of voor de uitoefening van het openbaar gezag dat aan de verwerkingsverantwoordelijke is verleend door unierecht of lidstatelijk recht. Andere elementen van de verwerking die al duidelijk (eventueel impliciet) blijken uit de bestaande wetgeving moeten niet per se herhaald worden. De VTC vindt het niettemin een goede praktijk om dat wel te doen om een uniform kader te creëren waarop verschillende uitvoeringsbesluiten kunnen steunen. Bovendien maakt dit het veel gemakkelijker om de verwerkingen van persoonsgegevens te toetsen aan de AVG, zowel voor de toezichthouder als voor de betrokkenen. Er is dus een onderscheid te maken tussen de legaliteitstoets (eisen waaraan de wettelijke basis moet voldoen om geldig te zijn) en de conformiteitstoets aan de AVG.
17. Aangezien met de vermelding van de essentiële elementen ook minstens gedeeltelijk tegemoetgekomen wordt aan artikel 5, 1, a) AVG, dat bepaalt dat persoonsgegevens moeten worden verwerkt op een wijze die ten aanzien van de betrokkene behoorlijk en transparant is, zal het ontbreken van deze elementen zwaardere transparantiemaatregelen vragen. Er zal immers niet naar wetgeving waarin de verwerking uitdrukkelijk geregeld is, kunnen verwezen worden.
18. De opstellers van de wettelijke en reglementaire teksten zullen moeten inschatten of de beoogde verwerking een meer uitgewerkte rechtsgrond nodig heeft. Daarbij moet in eerste instantie gekeken worden naar de graad van inmenging van de overheid in het privé-leven.
19. Hierbij moet er op gelet worden dat in een eventueel uitvoeringsbesluit (mits delegatie aan de Vlaamse Regering) verdere modaliteiten kunnen worden bepaald, maar dat de essentie in het decreet zelf moet worden opgenomen⁷.

³ Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens en de Fundamentele Vrijheden.

⁴ Artikel 6, AVG vermeldt de volgende elementen:

- het doel van de verwerking;
- de types of categorieën van te verwerken persoonsgegevens; Deze gegevens moeten bovendien beperkt zijn tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt („minimale gegevensverwerking”);
- de betrokkenen;
- de entiteiten waaraan en doeleinden waarvoor de persoonsgegevens mogen worden verstrekt;
- de opslagperioden;
- de aanduiding van de verwerkingsverantwoordelijke(n).

⁵ EHRM, arrest *Rotaru c. Roumania*, 4 mei 2000; GWH 23 april 2015, arrest nr. 44/2015, 63; GWH 5 oktober 2017, arrest nr. 100/2017, 17; GWH 15 maart 2018, arrest nr. 29/2018, 26; GWH 14 januari 2021, arrest nr. 2/2021, overw. B.22.1.e.e.; GWH 18 november 2021, arrest nr. 158/2021, overw. B.6; GWH 9 december 2021, B.53.1-B.53.2; R.v.St, adv. 68.936/AV van 7 april 2021 over een voorontwerp van wet *betreffende maatregelen van bestuurlijke politie tijdens een epidemische noodsituatie*, Parl.St. Kamer, 2020-2021, doc. nr. 551951/001, 94-98; SCHRAM, F., *Privacy & persoonsgegevens. Handboek*, Brussel, Politeia, 2023, 93-116, 155-162; DEGRAVE, E., *"L'é-gouvernement et la protection de la vie privée – Légalité, transparence et contrôle"*, Collection du CRIDS, Larcier, Brussel, 2014, p. 161 e.v.

⁶ “e) de verwerking is noodzakelijk voor de vervulling van een taak van algemeen belang of van een taak in het kader van de uitoefening van het openbaar gezag dat aan de verwerkingsverantwoordelijke is opgedragen;”

⁷ Advies Algemene Vergadering Afdeling Wetgeving Raad van State, 68.936/AV van 7 april 2021, opmerking 101 (Parl.St. Kamer 2020-21, nr. 55-1951/001, 119); In dat verband is de afdeling Wetgeving van oordeel dat ongeacht de aard van de betrokken aangelegenheid, de volgende elementen in beginsel ‘essentiële elementen’ uitmaken: 1°) de categorie van verwerkte gegevens; 2°) de categorie van betrokken personen; 3°) de met de verwerking nagestreefde doelstelling; 4°) de categorie van personen die toegang hebben tot de verwerkte gegevens; en 5°) de maximumtermijn voor het bewaren van de gegevens”, in dezelfde zin GWH 10 maart 2022, nr. 33/2022, B.13.1; 22 september 2022, nr. 110/2022, B.11.2.

wat nu nog niet het geval is. De machtiging aan de Vlaamse Regering moet voldoende nauwkeurig omschreven zijn en betrekking hebben op de tenuitvoerlegging van de maatregelen waarvan de essentiële elementen voorafgaandelijk door de decreetgever zijn vastgesteld. De VTC verwijst naar de rechtspraak van het Grondwettelijk Hof inzake delegatie door de wetgever.⁸

20. De VTC wijst erop dat er ook sprake is van persoonsgegevens als bedoeld in artikel 9 AVG, namelijk gegevens over de gezondheid van de betrokkenen en (mogelijk) ook 10 AVG, namelijk strafrechtelijke gegevens.
21. Bijzondere categorieën van persoonsgegevens in de zin van de artikel 9 en categorieën persoonsgegevens zoals bedoeld in artikel 10 AVG, behoeven strengere beveiligingsmaatregelen. De VTC wijst op de toepasselijkheid van de artikelen 9 en 10, §2 WVG die aangeven welke bijkomende veiligheidsmaatregelen moeten voorzien worden:
 - de categorieën van personen aanwijzen die de persoonsgegevens kunnen raadplegen, waarbij hun hoedanigheid ten opzichte van de verwerking van de betrokken gegevens nauwkeurig moet worden omschreven;
 - de lijst van de aldus aangewezen categorieën van personen ter beschikking houden van de bevoegde toezichthoudende autoriteit voor gegevensbescherming;
 - ervoor zorgen dat de aangewezen personen door een wettelijke of statutaire verplichting, of door een evenwaardige contractuele bepaling ertoe gehouden zijn het vertrouwelijke karakter van de betrokken gegevens in acht te nemen.
22. Andere maatregelen kunnen geformuleerd worden op basis van een gegevensbeschermingseffectenbeoordeling (zie verder).

3. Doelbinding

23. Persoonsgegevens moeten voor welbepaalde, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigde doeleinden worden verzameld en mogen vervolgens niet verder op een met die doeleinden onverenigbare wijze worden verwerkt (artikel 5, 1, b) AVG).
24. Het volgende doeleinde kan uit het Ontwerp afgeleid worden: het organiseren en controleren van het terugkommoment. Het besluit maakt ook melding van beleidsdoeleinden (naamloze statistieken), waarvoor met geanonimiseerde gegevens gewerkt wordt.
25. Het doeleinde is dan ook welbepaald en transparant. Verder is het doeleinde dat wordt nagestreefd nuttig en noodzakelijk, rekening houdend met het algemeen belang. Er is een evenwicht tussen het belang van de betrokkenen om hun rechten en vrijheden te vrijwaren en het algemeen belang om tot een verwerking van gegevens over te gaan.
26. De VTC is van oordeel dat het doeleinde welbepaald, uitdrukkelijk omschreven en gerechtvaardigd is.

4. Verantwoordelijkheid

27. Artikel 4, 7) AVG bepaalt dat voor de verwerkingen waarvan de regelgeving het doel en de middelen vastlegt, de **verwerkingsverantwoordelijke** diegene is die daarin als dusdanig wordt aangewezen.
28. Het besluit duidt het departement Mobiliteit aan als verwerkingsverantwoordelijke.

⁸ bv. GwH nr. 166/2011, 10 november 2011, overw. B.43.3 e.v., GwH nr. 158/2021, 18 november 2021, overw. B.8.4.2., GwH nr. 26/2023, 16 februari 2023, overw. B.74.1.

29. De decreetgever, de Vlaamse Regering en de verwerkingsverantwoordelijken moet nagaan of het uitvoeren van een **gegevensbeschermingseffectenbeoordeling** (GEB - artikel 35, AVG)⁹ voor de verschillende gegevensstromen al dan niet noodzakelijk is.
30. De VTC meent alvast dat het uitvoeren van een GEB verplicht zal zijn gelet op **de lijst van de VTC**¹⁰ met verwerkingen waarvoor een Vlaamse bestuursinstantie een GEB moet uitvoeren conform artikel 35,4 van de AVG.
31. De VTC verwijst in dit kader naar het punt:

3) wanneer er op systematische wijze bijzondere categorieën van persoonsgegevens in de zin van artikel 9 van de AVG, evenals persoonsgegevens met betrekking tot strafrechtelijke veroordelingen of strafbare feiten zoals omschreven in artikel 10 van de AVG of gegevens van zeer persoonlijke aard (zoals financiële gegevens en gegevens over inkomen en vermogen, werkloosheid, betrokkenheid van jeugdzorg of maatschappelijk werk, gegevens omtrent huishoudelijke en privé-activiteiten, locatiegegevens) worden uitgewisseld tussen meerdere verwerkingsverantwoordelijken. GEVOELIGE GEGEVENS [criteria 4 en 5];
32. De VTC wijst erop dat een GEB aan de VTC kan worden voorgelegd voor advies. Bij een hoog risico is de consultatie van de VTC verplicht.¹¹

5. Minimale gegevensverwerking

33. Conform artikel 5.1, c) AVG, moeten de persoonsgegevens toereikend, ter zake dienend en beperkt zijn tot wat noodzakelijk is voor de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt.
34. De **categorieën betrokkenen** zijn: de deelnemer, behandelende arts, directeur van de inrichting waar de betrokkene zich bevindt, directeur of leidinggevende van de militaire of burgerlijke overheid of werkgever, rector of directeur van de instelling waar de betrokkene studeert, echtgenoot of de samenwonende partner van de deelnemer; de kinderen of de pleegkinderen van de deelnemer, van de echtgenoot van de deelnemer of van de samenwonende partner van de deelnemer; de ouders, de stiefouders, de pleegouders of de schoonkinderen van de deelnemer, van de echtgenoot van de deelnemer of van de samenwonende partner van de deelnemer; de broers, de zussen, de grootouders of de kleinkinderen van de deelnemer, van de echtgenoot van de deelnemer of van de samenwonende partner van de deelnemer:

De **categorieën gegevens** zijn:

Voor de deelnemer:

⁹ Voor meer uitleg over en model van GEB, zie:

- <https://www.vlaanderen.be/vlaamse-toezichtcommissie/verplichtingen-bij-het-verwerken-van-persoonsgegevens/gegevensbeschermingseffectbeoordeling-dpia>

- Info op website van de federale Gegevensbeschermingsautoriteit:

<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/professioneel/avg/effectbeoordeling-geb>

- Aanbeveling CBPL nr. 01/2018 (<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/aanbeveling-nr.-01-2008.pdf>)

- Richtlijnen Groep 29 (WP 248) (<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/handleiding-gegevensbeschermingseffectbeoordeling.pdf>)

¹⁰ Beslissing VTC nr. O/2020/01 van 14 januari 2020 betreffende Aannee van de lijst met verwerkingen waarvoor een Gegevensbeschermingseffectbeoordeling dient te worden uitgevoerd conform artikel 35.4 van de Algemene Verordening Gegevensbescherming door Vlaamse bestuursinstanties <https://www.vlaanderen.be/vlaamse-toezichtcommissie/machtigingen-en-adviezen-vlaamse-toezichtcommissie/lijst-vtc-criteria-geb-dpia>

¹¹ Artikel 36, AVG bepaalt dit als volgt: "Wanneer uit een gegevensbeschermingseffectbeoordeling krachtens artikel 35 blijkt dat de verwerking een hoog risico zou opleveren indien de verwerkingsverantwoordelijke geen maatregelen neemt om het risico te beperken, raadpleegt de verwerkingsverantwoordelijke voorafgaand aan de verwerking de toezichthoudende autoriteit."

- contact- en identificatiegegevens: de naam, de voornaam, het rijksregisternummer, het telefoonnummer en het e-mailadres;
- de datum van de afspraak om het terugkommoment te volgen en de naam van de instelling;
- medische redenen;
- vrijheidsbeneming, met begin en einddatum;
- verblijfsgegevens, met begin en einddatum;
- studiegegevens, met begin en einddatum.

Voor de behandelende arts:

Contact- en identificatiegegevens de naam, de voornaam, het RIZIV-nummer en het e-mailadres, het adres van de praktijk van de behandelende arts, handtekening en stempel.

Voor de directeur van de inrichting waar de betrokkene zich bevindt: naam en voornaam, handtekening.

Voor de directeur of leidinggevende van de militaire of burgerlijke overheid of werkgever: de naam en de voornaam en handtekening.

Voor de directeur of de rector van een onderwijsinstelling of zijn gemachtigde: de naam en de voornaam en handtekening.

Voor de echtgenoot of de samenwonende partner van de deelnemer; de kinderen of de pleegkinderen van de deelnemer, van de echtgenoot van de deelnemer of van de samenwonende partner van de deelnemer; de ouders, de stiefouders, de pleegouders of de schoonkinderen van de deelnemer, van de echtgenoot van de deelnemer of van de samenwonende partner van de deelnemer; de broers, de zussen, de grootouders of de kleinkinderen van de deelnemer, van de echtgenoot van de deelnemer of van de samenwonende partner van de deelnemer:

- identificatiegegevens;
- overlijden en uitvaart.

35. Wat de **personen die toegang krijgen tot de gegevens** betreft: personeelsleden van de toezichthouder.
36. De VTC benadrukt dat de toegang tot de gevraagde gegevens enkel kan open gesteld worden voor de taken en het werkgebied waar iedere medewerker voor bevoegd is.
37. De VTC vraagt dat de categorieën van gegevens herdacht zouden worden in de volgende zin : zoals de categorieën nu opgesteld zijn, lijken die nogal zeer gedetailleerd en intrusief. Het ware beter een algemene categorie “overmacht” te weerhouden in plaats van specifiek bijvoorbeeld “vrijheidsbeneming”. De categorie “overmacht” kan dan uiteraard nog gestaafd worden door een stavingsstuk dat vrijheidsbeneming bewijst doch dit stuk op zich dient ook niet bijgehouden te worden eens vastgesteld is dat er aan het begrip “overmacht” voldaan is. Ook dient dan nergens vermeld of bijgehouden te worden dat de “overmacht” “vrijheidsbeneming” was nu dit ook niets bijbrengt in het kader van het Ontwerp.
38. In het Ontwerp wordt specifiek de **mededeling** geregeld van gegevens, met name aan de Vlaamse minister, bevoegd voor het verkeersveiligheidsbeleid. Er zal rekening moeten gehouden worden met artikel 8 van het Vlaams e-govdecreet van 18 juli 2008, dat aan Vlaamse instanties de verplichting oplegt om protocollen af te sluiten voor de mededeling van persoonsgegevens naar een andere instantie of naar een externe overheid of naar een private organisatie.
39. De VTC wijst erop dat optioneel advies aan haar kan gevraagd worden over een ontwerpprotocol.

40. De VTC vestigt verder alleszins de aandacht op de artikelen 5 en 8 van de wet van 8 augustus 1983 *tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen* die een machtigingsvereiste instellen van de minister bevoegd voor Binnenlandse Zaken voor het gebruik van het rijksregisternummer¹².
41. Krachtens artikel 5.1, e) AVG mogen persoonsgegevens niet langer worden bewaard, in een vorm die het mogelijk maakt de betrokkenen te identificeren, dan noodzakelijk voor de verwezenlijking van de doeleinden waarvoor zij worden verwerkt.
42. Wat de **bewaartermijn** betreft, bepaalt het besluit:
- De gegevens, vermeld in artikel 55/3, eerste lid, 1°, 3°, 4° en 7° tot en met 11°, worden voor vijf jaar in de gegevensbank bijgehouden.*
- De gegevens, vermeld in artikel 55/3, eerste lid, 2°, 5° en 6°, worden bijgehouden zolang de erkenning van de instelling of de lesgever behouden blijft.*
43. De bewaartermijnen dienen in de nota verantwoord te worden opdat nagegaan zou kunnen worden of deze in overeenstemming zijn met de AVG. De VTC maakt voorbehoud wat dat betreft.

6. Juistheid

44. Persoonsgegevens moeten juist zijn en zo nodig worden geactualiseerd (artikel 5, 1, d) AVG).
45. Het Ontwerp bevat geen bepalingen hierover. De VTC beveelt aan dat de verwerkingsverantwoordelijke hiertoe de nodige maatregelen neemt.

7. Rechten van de betrokkenen en transparantie

46. Artikel 12 AVG bepaalt dat de verwerkingsverantwoordelijke passende maatregelen neemt opdat de betrokkene de in de artikelen 13 en 14 AVG bedoelde informatie en de in de artikelen 15 tot en met 22 en artikel 34 AVG bedoelde communicatie in verband met de verwerking in een beknopte, transparante, begrijpelijke en gemakkelijk toegankelijke vorm en in duidelijke en eenvoudige taal ontvangt.
47. De VTC is van oordeel dat het aanbevolen is om het Ontwerp aan te vullen met de verplichting om de **vermeldingen** zoals bedoeld in het vorige randnummer, op te nemen in de communicatie met de burger zodat de betrokkenen goed geïnformeerd worden over de verwerking van hun persoonsgegevens en het voor de betrokkenen duidelijk is wat hun rechten zijn en tot wie zij zich moeten richten voor de uitoefening van hun rechten.

8. Beveiligingsmaatregelen

48. Artikel 32 AVG verplicht de verwerkingsverantwoordelijke om gepaste technische en organisatorische maatregelen te treffen die nodig zijn voor de bescherming van de persoonsgegevens. Deze maatregelen moeten een passend beveiligingsniveau verzekeren rekening houdend, enerzijds, met de stand van de techniek ter zake en de kosten voor het toepassen van de maatregelen en, anderzijds, met de aard van de te beveiligen gegevens en de potentiële risico's.
49. De VTC wijst erop dat aangezien de gegevens bijzondere categorieën van persoonsgegevens betreft een bijzondere aandacht vereist is inzake informatieveiligheid.

¹² Artikelen 5 en 8 van de wet van 8 augustus 1983 *tot regeling van een Rijksregister van de natuurlijke personen*

50. Artikel 32 AVG wijst op een aantal voorbeeldmaatregelen om, waar passend, een op het risico afgestemd beveiligingsniveau te waarborgen:

- de pseudonimisering en versleuteling van persoonsgegevens;
- het vermogen om op permanente basis de vertrouwelijkheid, integriteit, beschikbaarheid en veerkracht van de verwerkingssystemen te garanderen;
- het vermogen om bij een fysiek of technisch incident de beschikbaarheid van en de toegang tot de persoonsgegevens tijdig te herstellen;
- een procedure voor het op gezette tijdstippen testen, beoordelen en evalueren van de doeltreffendheid van de technische en organisatorische maatregelen ter beveiliging van de verwerking.

51. Voor de concrete uitwerking hiervan wijst de VTC op de aanbeveling¹³ ter voorkoming van gegevenslekken en op de referentiemaatregelen¹⁴ die bij elke verwerking van persoonsgegevens in acht zouden moeten worden genomen. De VTC benadrukt ook het belang van een behoorlijk gebruikers- en toegangsbeheer¹⁵ en een logging van de toegangen zodat de functionaris en de toezichthouders kunnen controleren wie wanneer toegang had tot welke gegevens, wat zijn/haar acties waren en waarom¹⁶.

52. Voor zover er gedacht wordt aan het gebruik van cloudtoepassingen, verwijst de VTC naar haar adviezen en aanbevelingen daarover.¹⁷

53. Wat het op de hoogte brengen van de deelnemer op elektronische wijze betreft, gaat de VTC ervan uit dat de gehanteerde wijze beantwoordt aan de vereisten van de AVG, in het bijzonder privacy by design en privacy by default.

III. BESLUIT

54. De VTC is van oordeel dat het voorgelegde voorontwerp voldoende waarborgen zou kunnen bieden wat de bescherming van de persoonsgegevens van de betrokkenen betreft, op voorwaarde dat daarin volgende elementen bijkomend worden geïmplementeerd, inzonderheid:

- de rechtvaardigingsgrond toevoegen aan het Ontwerp, minstens aan de nota (luik 2);
- een gegevensbeschermingseffectenbeoordeling uitvoeren (luik 4);
- de categorieën van gegevens herdenken zoals uiteengezet in randnummer 37 (luik 5);
- de bewaartermijnen verantwoorden in de nota (luik 5);
- de nodige maatregelen nemen voor de juistheid van de gegevens (luik 6);
- de transparantiemaatregelen uitwerken (luik 7).

Hans Graux,
Voorzitter VTC

Getekend door: Hans Graux (Signature)
Getekend op: 2024-05-26 20:52:54 +02:00
Reden: Ik keur dit document goed

¹³ Aanbeveling CBPL nr. 01/2013

(<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/aanbeveling-nr.-01-2013.pdf>)

¹⁴ Referentiemaatregelen CBPL voor de beveiliging van elke verwerking van persoonsgegevens, Versie 1.0
(<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/nota-inzake-de-beveiliging-van-persoonsgegevens.pdf>)

¹⁵ Zie ook Aanbeveling CBPL nr. 01/2008

(<https://www.gegevensbeschermingsautoriteit.be/publications/aanbeveling-nr.-01-2008.pdf>)

Verschillende instanties kunnen hiervoor aangepaste technologische oplossingen bieden (zoals bijvoorbeeld de Kruispuntbank van de Sociale zekerheid).

¹⁶ *Audit trailing of beveiligd controlespoor.*

¹⁷ <https://www.vlaanderen.be/vlaamse-toezichtcommissie/domeinen/cloud>